

Posudek bakalářské práce Marie Basovníkové

*Internetová televize neslyšící děti a mládež – WEBlik
a její přínos pro uvědomování si náležitosti ke komunitě českých neslyšících a pro osvětu o
jazyce, kultuře a komunitě neslyšících směrem k laické veřejnosti*

Téma bakalářské práce si kol. Basovníková vybrala se záměrem postihnout jednak přínos WEBliku pro komunitu českých neslyšících, jednak jeho rozměr „osvětový“, zacílený především k slyšícím Čechům. Tento záměr naplňuje autorka v souladu se zadáním práce podrobným popisem charakteru a struktury WEBliku, jeho porovnáním s obdobnými (českými i zahraničními) portály a servery a (při zaměření na komunitu českých neslyšících) ještě dotazníkovým šetřením.

Onen záměr „osvětový“ plní už sama existence práce – tím, že slyšící veřejnost (s ní snad lze, i když si nejsem jista, spojovat autorčino adjektivum „laický“) o existenci internetové televize podrobně informuje. Ne dost explicitně je ale v práci podle mého názoru postížen přínos WEBliku pro komunitu neslyšících. Lze tento přínos skutečně postihnout jen konstatováním, že WEBlik (kromě toho, že vůbec existuje) „respektuje“ (viz např. závěr) „vizuálně-motorickou povahu znakového jazyka“ a vysílá „informace přizpůsobené kultuře a jazykové specifičnosti členů komunity neslyšících“? Mohla by autorka při obhajobě specifikovat a jasně vyložit to, jak konkrétně a čím jsou prezentované informace „přizpůsobené kultuře“ (ne jazykové specifičnosti – to je zřejmé) ... „členů komunity neslyšících“?

Ne všechno v práci je jasné, někdy přitom jde o vyložené omyly, jindy snad jen o ne dost zřetelné, jasné a explicitní formulace.

- Zcela mylně je např. (s. 9, zvl. pozn. 6) vymezeno dvojí členění jako „nejmenší jednotka, která nenesé žádný význam, ale umí ho rozlišit.“ Bylo by možné při obhajobě podstatu dvojího členění vysvětlit?
- Ne dost jasná je formulace (s. 11) o potížích neslyšících s „mluvenou řečí“ – protože autorka píše i o „fonetické úrovni“, má zřejmě na mysli opravdu „mluvení“. Je tomu tak?
- Vysvětlit by také bylo užitečné pojetí storytellingu (s. 27): mimo jiné (tj. mimo užívání produktivních znaků) mu jsou v práci přiřazeny charakteristické postupy označované (v práci i jinde) jako „ABC story“ a „123 story“. Znamená to, že pokud těchto postupů využito není, o storytelling se nejedná a takový projev by autorka zařadila mezi (s. 27) „prózu“? Jak se k této problematice staví odborná literatura?
- Jde opravdu (s. 48) v případě LSQ (Langue des signes québécoise) o „americký znakový jazyk s francouzštinou“ ?
- Mohla by autorka ujasnit, co se skrývá pod větou „V dotazníku byla použita implicitní metoda“ ? (s. 52). Konkrétně : proč a jakým způsobem byla použita, tj. jak se do sestavení /vyhodnocení dotazníku promítla, jaké její výhody / nevýhody autorka vidí atd.
- Graf 25 (s. 53) ukazuje, že 46% návštěvníků WEBliku je ve věku 19-26 let, nižší věkové skupiny jsou zastoupeny 23 procenty. Jak by tyto údaje autorka usouvztažnila s tvrzením (např. na s. 54 ij.), že WEBlik je zaměřen hlavně na neslyšící děti a mládež ? Mělo by být věkové složení převládající skupiny uživatelů nějak promítnuto do (případně budoucí) proměny podoby internetové televize?
- Nerozumím, jak graf 32 (s. 57) zachycující dobu sledování ukazuje, že „WEBlik má stále nové diváky“ . Prosím o objasnění.

- Nerozumím formulaci na s. 59 (dole): autorka předpokládá, že uživatelé znakového jazyka novou znakovou zásobu znají : proto „ rádi se podívají na znaky do Znakovníčku. “ ?

Práce je na přijatelné „technické“ úrovni, neznamena to ovšem, že by se v ní neobjevovaly problémy pravopisné (např. s. 7,9, 18, 23, 26, 31 ... 67), stylizační (např. s. 18, 20, 26, 36...) nebo typografické, zvl. překlepy (s. 18, 21, 25, 30, 36, 49 ...); ne vždy je přítom problém typografický snadno rozlišitelný od problému jazykového (např. na s. 25 není jasné, zda jde o problém shody – a nebo skutečně jen o překlep, podobně s. 30, 36 aj.). Oproti tomu je třeba ocenit autorčinu práci s odkazy v textu i s odbornou literaturou (a také v podstatě pečlivé zpracování jejího soupisu), instruktivní členění práce i pečlivé zpracování obrázků, grafů apod.

V práci postrádám (viz zadání) návrh na úpravu WEBliku (který by zohlednil nároky současných diváků a optimalizoval by jeho „osvětový“ aspekt) a také návrh na prezentaci jeho aktualizované podoby.

Bakalářská práce Marie Basovníkové je užitečným popisem jednoho z médií orientovaných na neslyšící uživatele. Její přínos vidím v tom, že stejně jako existence média samého, tak i fakt existence bakalářské práce tomuto médiu věnované přispívá k sebepojetí, sebeuvědomování a sebevymezení komunity českých neslyšících jako jazykové a kulturní menšiny. Významná je přitom míra, do jaké se na emancipačních procesech české komunity neslyšících – a směrem k neslyšícím velmi vstřícně – podílela a podílí Česká komora tlumočnicků znakového jazyka (nejen ovšem aktivitami spjatými přímo s existencí WEBliku: autorka by jistě uměla – jako příslušnice komunity českých neslyšících – výčet těchto jiných aktivit podat). „Iniciační“ fáze emancipačního procesu i u nás ale zřejmě pomalu doznívá, i česká komunita neslyšících se chce – stejně jako komunity neslyšících jinde ve světě – „emancipovat“, „své věci“ organizovat a řídit sama. Pokud by pouze komunitou českých neslyšících byl zajišťován a řízen i WEBlik, doufám, že se jeho vývoj bude ubírat takovým směrem, v němž bude postavení a funkce v práci popsaného média ještě posíleno.

Závěr: Bakalářská práce Marie Basovníkové

Internetová televize neslyšící děti a mládež – WEBlik

a její přínos pro uvědomování si náležitosti ke komunitě českých neslyšících a pro osvětu o jazyce, kultuře a komunitě neslyšících směrem k laické veřejnosti
splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Doporučuji ji k obhajobě.

Alena Macurová

11.6.2012

Návrh klasifikace: velmi dobře